

Moreel Beraad en ethiek

DONOR 11-11-2020

Andrea Ruissen, psychiater en ethica

Haaglanden MC

a.ruissen@haaglandenmc.nl

Introductie

- Wat is ethiek?
- Wat is Moreel Beraad?
- Casus
- Afsluiting

Wat is ethiek?

Wat is (medische) ethiek?

- Alle vragen naar: 'wat is goede zorg?'
- Of nog breder: 'wat is goed om te doen?'
- Het is 'toegepaste filosofie'
- Ethiek begint waar protocollen/richtlijnen zwijgen
- Dus niet: 'mag dat?' of 'is het juist om te doen?'

Wat is een Moreel Beraad?

Moreel Beraad

- Gestructureerd gesprek
- Onafhankelijke gespreksleider
- Ongeveer 6-12 deelnemers (of meer)
- Morele kwestie: iets dat schuurt, wringt of knelt
- Doel is reflectie en dialoog (geen discussie of debat)
- Het is een gemeenschappelijk moreel onderzoeksproces
- Bevordering van de morele competenties

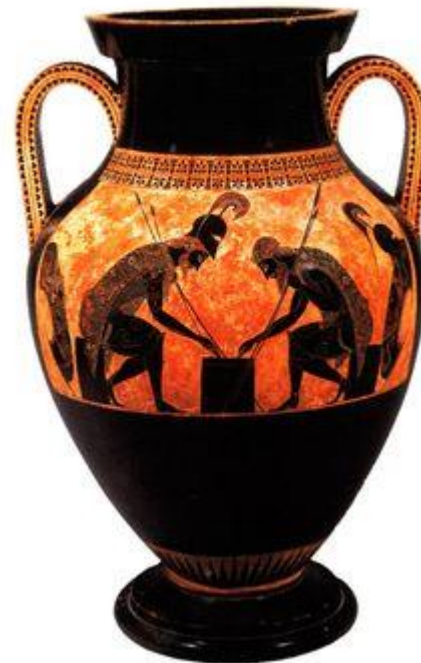
Socrates

Aristoteles

Kant

Griekse tragedies

Casus

Patiënt ligt op de neurologie met een bloedig CVA. Sprake van infauste prognose, mgl. inklemming. E1M1V1. Patiënt blijkt geschikt voor orgaandonatie en staat met toestemming geregistreerd. Wordt uiteindelijk naar de IC overgeplaatst. Orgaandonatieprocedure wordt opgestart en patiënt wordt geïntubeerd t.b.v. orgaandonatie. Uiteindelijk is mw. voor orgaandonatie gegaan. Volgens de WOD mag dit alles, maar vanuit het verpleegkundig team bleek achteraf veel weerstand. Zij vonden dat het ethisch niet verantwoord was. Het argument hiervoor was dat de patiënt niet in rust kon overlijden. Eén van de vragen was ook hoe zeker het was dat mw. nog steeds achter haar registratie stond. En kon zij zich, ten tijde van registreren, volledig beseffen dat deze situatie zou kunnen voorkomen. Zou zij, met de kennis op dat moment, alsnog toestemming geven of zou ze dan aangeven niet meer te willen doneren?

Stap 1: introductie

- Welkom, doel, gespreksregels, verslaglegging, vertrouwelijkheid

Stap 2: casus

- Casus introductie, tijdlijn, hittepunt, filmpje
- Wie, wat, wanneer, waar en hoe
- Wie had hier de mogelijkheid om te beslissen?

Stap 3: dilemma en vraag

- Wat is het morele dilemma?
- Welke morele schade is er?
- Wat is de (achterliggende) morele vraag?

Stap 4: vragen

- Welke vragen zijn er nog om ons in te kunnen voelen?
- Wie, wat, wanneer, waar en hoe?

Stap 5: waarden en normen

	Waarde	Norm
Patiënte zelf		
Verpleegkundig team		
Casusinbrenger		
...		

Stap 6: alternatieven

Stap 7: afweging

- Wat zou jij kiezen: A of B?
- Welke waarde is daarbij doorslaggevend?
- Welke waarde komt het meest onder druk te staan?
- Hoe kan dat gerepareerd worden?
- Wat is daar praktisch voor nodig?

Stap 8: Oogsten

- Welke inzichten levert dit op?
- Wat is de rode draad?
- Waar zitten de overeenkomsten?
- We vieren de verschillen!

Stap 9: evaluatie inhoud

- Wat is de conclusie?
- Wat gaan we doen?
- Wie gaat dat doen?
- Wanneer?

Stap 10: evaluatie proces

- Hoe was het om op deze manier het gesprek aan te gaan?
- Hoe gaan we verder met Moreel Beraad?

Afsluiting

- Wat is ethiek?
- Wat is Moreel Beraad?
- Casus
- Afsluiting

- vumc.nl/research/ethiek-recht-humaniora/moreel-beraad/wat-is-moreel-beraad.htm